

OTÁZKY A ODPOVĚDI

Může lékař odmítnout vydat příbuznému pozůstalého dokumentaci, nebo její část, když tento o to požádá?

R. H., Praha

Legislativně neřešena zůstává otázka, kdo je oprávněn seznamovat se s informacemi, které jsou chráněny povinnou mlčenlivostí a případně kdo je oprávněn zprostit mlčenlivosti ohledně údajů, které se vztahují k zemřelému pacientovi. Výslovné ustanovení zákona chybí a v současné době jistě není možno akceptovat závěr, že po smrti pacienta již není důvod na zachování důvěrnosti některých informací (1).

Problémy související s mlčenlivostí po smrti pacienta se objevují v několika rovinách. Je možno setkat se s případy, kdy neuspokojení dědicové napadli platnost závěti, s poukazem na duševní poruchu zůstavitele v době sepsu závěti, a zdravotničtí pracovníci odmítli podat informaci o zdravotním stavu zůstavitele ve sledovaném období, neboť nebyli zproštěni mlčenlivosti subjektem k tomu oprávněným. Obdobné problémy nastávají tehdy, jestliže především pozůstalí mají pochybnosti o správ-

nosti léčebného procesu, který předcházел pacientovu úmrtí a potřebují získat informace, které jim umožní, aby jejich podezření byla potvrzena nebo vyvrácena. V neposlední řadě je pak možno se v publikacích, sdělovacích prostředcích apod. setkat s různými vzpomínkami na zemřelé osobnosti, ať již z oblasti politické, kulturní nebo vědecké, kde někdy i jejich ošetřující lékaři hovoří otevřeně o zdravotních potížích, které tyto osobnosti za života provázely.

Z ustanovení § 11 občanského zákoníku (dále jen „ObčZ“) jednoznačně vyplývá, že fyzická osoba má nárok na ochranu svého soukromí, do kterého informace o zdravotním stavu nepochybně spadají. Po smrti fyzické osoby přísluší uplatňovat právo na ochranu její osobnosti manželu a dětem, a není-li jich, jejím rodičům (§ 15 ObčZ).

Nejasnosti v uvedené oblasti dokumentuje i relativně nedávný spor mezi Veřejným ochráncem práv a Ministerstvem zdravotnictví

o právu pozůstalých znát příčinu smrti jejich rodinného příslušníka. Veřejný ochránce práv se přiklonil a názoru, že osoby uvedené v § 15 ObčZ mají právo být informovány o zdravotním stavu zemřelého a příčinách jeho smrti, pokud se zemřelý za života nevyjádřil jinak (2). Jsem toho názoru, že je možno se ztotožnit s výkladem a přístupem Veřejného ochránce práv.

Nejde teda ani tak o vydání zdravotnické informace, kde žádný zákon neukládá zdravotnickému zařízení (lékaři) vydat pozůstalým zdravotnickou dokumentaci, ale komu a zda vůbec je lékař oprávněn po pacientově smrti sdělit údaje o jeho zdravotním stavu a poskytované péči.

Lze tedy uzavřít s tím, že právo pozůstalých na vydání zdravotnické dokumentace obecně závazné právní předpisy neobsahují a lékař tedy není povinen dokumentaci vydat.

Mgr. Ing. Lukáš Prudil, Ph.D.

Footnotes

1. Štěpán J. Právní odpovědnost ve zdravotnictví. 2. vyd., Praha: Avicenum, 1970. s. 312.

2. Motejl O. Tisková zpráva Veřejného ochránce práv ze dne 7. 8. 2002. [citováno 30. září 2002] Dostupný z: <http://www.ochrance.cz>.

OTÁZKY A ODPOVĚDI

V našem časopise ZDRAVOTNICKÉ PRÁVO V PRAXI je pro Vás připravena rubrika OTÁZKY A ODPOVĚDI, ve které odpovídáme na Vaše dotazy.

Tímto Vás zveme k diskuzi s odborníky v právní problematice, kteří budou ochotně odpovídat na všechny Vaše dotazy z oblasti medicínského práva.

Vaše dotazy můžete mailovat, faxovat nebo posílat poštou, případně i telefonovat.

*Kontakt: SOLEN, s. r. o., Lazická 297/51, 779 00 Olomouc
redaktorka: Zdeňka Bartáková, bartakova@solen.cz
tel.: 582 330 438, mobil: 777 577 425, fax: 582 396 099*